

Door te bewegen, blijf je in evenwicht

Sportvisie Zwijndrecht 2016 – 2020

Inhoudsopgave	Pagina
Inleiding	3
Hoofdstuk 1: Evaluatie huidig sportbeleid en trends	4
1.1 Evaluatie	4
1.2 Trends	6
Hoofdstuk 2: Visie en ambities: over sportstad en beweegbeleid	8
2.1 Visie	8
2.2 Ambities	9
Hoofdstuk 3: Zeven programmalijnen	10
3.1 Netwerkvorming en professionalisering	10
3.2 Talentontwikkeling & Topsport	11
3.3 Recreatie- en bedrijfsport	12
3.4 Sportaanbod	13
3.5 Maatschappelijk rol van sport	14
3.6 (Top)sportevenementen	15
3.7 Sportaccommodaties en –voorzieningen	
Hoofdstuk 4: Realisatie	16
4.1 Sturingsmogelijkheden	16
4.2 Uitvoeringsprogramma (2016-2020)	17
4.3 Financiën	19

Inleiding

Sport voor iedereen

Zwijndrecht is trots op het grote aantal sportvoorzieningen. Van voetbal en turnen tot hockey, paardrijden en schieten. De gemeente vindt het belangrijk dat inwoners, zowel jong als oud, regelmatig bewegen. Het is een feit dat sport en beweging goed is voor de gezondheid. Als gemeente hebben we vooral een stimulerende rol: hoe kunnen we verenigingen ondersteunen en hoe zorgen we ervoor dat onze inwoners actieve sporters worden en blijven?

Sporten is leuk en brengt ontspanning, competitie en saamhorigheid met zich mee. Veel mensen genieten van sport door het te doen, door erover te praten of ernaar te kijken. Sporten en bewegen is daarmee een belangrijk doel op zich. Reden om als gemeente mogelijk te maken dat iedereen die wíl sporten, ook daadwerkelijk kán sporten. Hoe meer mensen aan sport doen, hoe beter!

Het streven naar een hogere sportdeelname is tegelijk een middel om andere maatschappelijke doelstellingen te bereiken. Sport draagt bij aan de gezondheid, aan onderwijsprestaties, aan de economie en de participatie van jongeren en ouderen in de samenleving. Sport gaat over omgangsvormen, normen en waarden naleven, over het samenwerken en presteren met anderen. Sportiviteit staat centraal. Sport maakt ook de gemeente en de wijken aantrekkelijker om te wonen, werken en verblijven.

Een investering in sport betaalt zich maatschappelijk terug. De afgelopen periode is vanuit de sport met succes geïnvesteerd om de bijdrage van de sportsector aan andere maatschappelijke doelen te vergroten. Die inspanning zetten we voort: met het stimuleren van sport en bewegen door Zwijndrechtenaren kunnen we nog meer maatschappelijk rendement boeken dan nu al het geval is.

In 2010 heeft Zwijndrecht het beleidskader "Sport beweegt Zwijndrecht" (zie hoofdstuk 1) opgesteld. Met de voorliggende Sportvisie 2016 – 2020 is het de bedoeling nog nadrukkelijker de aansluiting te zoeken met beleidsdomeinen als gezondheid, onderwijs en WMO, waarmee wij ook specifieke doelgroepen in onze samenleving willen bereiken (jeugd, ouderen, mensen met een beperking etc.).

Bij de totstandkoming van deze sportvisie is dan ook nadrukkelijk de samenwerking gezocht met verschillende samenwerkingspartners in Zwijndrecht. Bij de uitvoering er van, zal deze samenwerking nog intensiever en breder worden vormgegeven, vanuit de overtuiging dat de gemeente onderdeel is van een groot netwerk van partijen die zich bezighouden met de sport en bewegen.

Langs zeven programmaliijnen (zie hoofdstuk 3) gaan we samen met de sportieve partners bestaande structuren verder versterken en – waar nodig – ontbrekende schakels invoegen. Op die manier bouwen we verder naar een sportieve gemeente waarin iedereen die wíl sporten, ook kán sporten.

Jolanda de Witte
Wethouder Sport

Hoofdstuk 1

Evaluatie huidig sportbeleid en trends

1.1 Evaluatie huidig sportbeleid

In het vigerend sportbeleid "Sport beweegt Zwijndrecht" is als hoofddoelstelling geformuleerd:

Alle inwoners van de gemeente Zwijndrecht kunnen sporten en bewegen op een zo verantwoord mogelijke wijze, in een bereikbare en geschikte omgeving tegen een aanvaardbare eigen bijdrage en overeenkomstig eigen aanleg en mogelijkheden.

Deze doelstelling is als volgt meetbaar gemaakt:

In 2014 sport 63% van onze inwoners van 18 jaar en ouder (5% meer dan in 2009). Het kan gaan om individuele sportbeoefening, bij een vereniging of een sportschool. Het gaat om mensen die een keer per maand tot meerdere malen per week sporten.

In 2014 voldoet 55% van onze inwoners van 18 jaar en ouder aan de beweegnorm van minimaal vijf dagen per week minstens een half uur matig intensieve beweging zoals fietsen, wandelen of tuinieren (5% meer dan in 2009).

Hieraan lagen de participatiemonitor 2009 (OCD) en de gezondheidsenquête 2009 (GGD) ten grondslag met de bedoeling deze over vier jaar te herhalen.

Het onderzoeksbureau heeft in 2012 sportdeelname opnieuw onderzocht en dan blijkt de deelname van het aantal (intensief) bewegende inwoners van 18 jaar en ouder nog altijd op 58% te staan.

Inventarisatie

De afgelopen jaren is aan de hand van het bij de Sportnota behorende Uitvoeringsprogramma een flink aantal (concrete) zaken gerealiseerd op het gebied van sport, die ieder hebben bijgedragen aan de realisatie van bovenstaande participatiecijfers. De belangrijkste zijn:

- *Maatschappelijke rol van sport: combinatiefunctionarissen*

In Zwijndrecht zijn sinds 2011 combinatiefunctionarissen (sport/cultuur) actief in de vorm van Toppies en Matties (voor sport zijn dit 2,7 fte).

Zij:

- Brengen kinderen op basisscholen in aanraking met sport;
- Geven voorbeeldlessen op scholen (8 sporten per jaar);
- Organiseren sportevenementen op voortgezet onderwijs;
- Ondersteunen verenigingen
- Organiseren evenementen (Koningsspelen, Waterkickoff, Coolfitdagen, activiteiten in Herfst en met Kerst, Toppiefestijn)

- *Netwerkvorming en professionalisering: Platform Sport en Bewegen*

In Zwijndrecht is in 2011 het Platform Sport en Bewegen opgericht, waarbij ruim 40 Zwijndrechtse verenigingen zijn aangesloten. Doel: netwerken, informeren en kennisuitwisseling.

Het Platform werkt concreet aan:

- Jaarlijkse Sporthuldiging
- Sport- en Beweegdagen (Nationale Sportweek)
- Advisering gemeente sport-gerelateerde onderwerpen
- Organiseren sportcafé i.s.m. Hendrik-Ido-Ambacht
- Uitgeven sportkrant

- *Talentontwikkeling & Topsport / (top)sportevenementen*

Zwijndrecht is in beweging. Dit komt mede tot uitdrukking in een aantal opmerkelijke sportfeiten:

- O&O (Gymnastiekvereniging Oefening en Ontspanning) leverancier toptalent (Olympische Spelen)
- Paralympisch zwemster van 14 jaar die een WK wint (100 meter schoolslag)
- Paralympisch atleet WK-verspringen
- Sportevenementen met allure: Verkerkloop, Sportgala, Zwijndrechtse Koningspelen, Nationale Team Cup (turnen)
- Verenigingen met maatschappelijk betrokkenheid: Groote Lindt (gezonde kantine); O&O (Gymextra voor kinderen met fysieke beperkingen)
- Groei tegen de landelijke trend in: Conventus/Albatros (korfbal), Derby (hockey)

Conclusies

Al met al kan gesteld worden dat de (door)ontwikkeling van Zwijndrecht tot 'sportstad' de afgelopen jaren goed in de steigers is gezet. Het sterke en goed georganiseerde verenigingsleven in Zwijndrecht is daarbij onmiskenbaar een aspect dat daar aan heeft bijgedragen.

Tegelijkertijd is er nog voldoende ruimte om het sportbeleid van de gemeente verder te versterken; samenwerking met maatschappelijke partners, niet zijnde sport-organisaties (onderwijs, gezondheidszorg etc.), voldoende en kwalitatief afdoende sport-faciliteiten, etc.

Op die onderdelen waar die ruimte ligt, willen we de komende jaren samen met de sportieve partners de handschoenen oppakken.

1.2 Trends & ontwikkelingen

Landelijk zijn een aantal trends zichtbaar, die invloed (consequenties) (kunnen) hebben op sportbeoefening. In hoeverre deze doorwerken zal komende jaren blijken. Wel is het goed er kennis van te nemen en er rekening mee te houden bij de uitvoering van beleid.

Demografische trends

- *Het aantal ouderen stijgt tot een kwart van de bevolking in 2030*
Het aantal 65-plussers is gestegen van 14% in 2000 naar 16% in 2012 en neemt verder toe tot 24% in 2030, om daarna relatief stabiel te blijven rond de 26%.
- *Toename aantal eenpersoonshuishoudens*
Sinds 2000 is het aantal eenpersoonshuishoudens toegenomen van 33% naar 37% in 2013. Met name de toename van het aantal echtscheidingen zorgt voor minder personen per huishouden en voor meer huishoudens, met alle gevolgen van dien rondom praktische zaken als lidmaatschap (kinderen) van verenigingen, beschikbare tijd etc.

Trends volksgezondheid

- *Veranderende betekenis van gezondheid, meer nadruk op eigen regie*
Trends laten zien dat er steeds meer chronisch zieken zijn, die langer leven, zich vaak gezond voelen, lang niet altijd beperkingen hebben en vaak maatschappelijk meedoen.
- *Trends in leefstijl punt van zorg*
Het percentage mensen met overgewicht blijft onverminderd hoog (48%). Daarnaast beweegt een op de drie Nederlanders (te) weinig en zal het percentage zware drinkers in 2030 uitkomen op 10%.

Trends in de sport

- *Sport én bewegen*
Het sportbeleid heeft zich de afgelopen jaren verbreed tot sport- én beweegbeleid. Er is steeds meer vraag naar en ook aanbod van laagdrempelige beweegvormen. Dus juist niet alleen de competitieve sporten en traditionele sporten. Dit is goed te verklaren vanuit de meerwaarde van sport en bewegen voor de gezondheid, waar Nederlanders veel belang aan hechten. De verbreding roept wel de vraag op of het bewegen niet meer integraal zou moeten worden benaderd.
- *Andere organisatievormen in de sport*
De landelijke trend van veranderende wijze van organiseren (netwerkverbanden, publiek-private samenwerking, ad hoc allianties) sijpelt ook door in de sport. Dat heeft onder andere te maken met de verschuiving van sport naar sport én bewegen, maar ook met individualisering in de sport. Er wordt steeds vaker buiten verenigingsverband gesport in informele groepen, commerciële partijen die sport in de buitenruimte aanbieden of individueel. Hierdoor neemt de invloed van bonden af en ontstaan rond sporten en bewegen nieuwe allianties.
- *Druk op sportvoorzieningen, multifunctioneel gebruik sportvoorzieningen*
Het zo efficiënt mogelijk gebruiken van schaarse (sport)ruimte blijft onverminderd belangrijk. Daarbij wordt onder andere gekeken naar het effectiever en multifunctioneler benutten van accommodaties.

- *Integrale samenwerking en sport vaker middel voor maatschappelijke doelstellingen*
Anno 2016 integreert gemeentelijk sportbeleid meer en meer met andere beleidsterreinen en sport en bewegen wordt vaker als middel ingezet om maatschappelijke doelstellingen te behalen. Voorbeelden hiervan zijn: bewegen naar werk (sport als middel voor re-integratie), sport in de jeugdketen (verbinden sport en Jeugdzorg), sport en huiswerkbegeleiding.
- *Individualisering van de sport*
In de sport is dit met name zichtbaar in de toename van sporten, en aantallen beoefenaars ervan, die individueel beoefend kunnen worden, zoals hardlopen en fietsen en een stijging van het aantal abonnementen op sportscholen. Daarnaast is te zien dat inwoners zich verenigen met geestverwanten en zelf zaken willen organiseren, los van bestaande instituties zoals sportverenigingen en sportbonden
- *Anders financieren van sport*
Wanneer meer inwoners actief gaan sporten en bewegen, levert dit de overheid (indirect) veel geld op (kost minder): minder zorgkosten, minder ziekteverzuim, minder inzet op veiligheid, betere schoolprestaties. Die economische betekenis van sport moeten we in de toekomst zo in weten te zetten dat dit ook terugvloeit naar de sport en sport betaalbaar blijft.

Bovenstaande trends worden merendeels in het vervolg van deze nota meegenomen bij de verdere uitwerking van het nieuwe sportbeleid.

Concreet nemen we ook in de jaarlijkse prioritering van het Uitvoeringsprogramma (zie hoofdstuk 4) mee in hoeverre bovenstaande trends zich daadwerkelijk en in welke mate voordoen in Zwijndrecht. Op basis daarvan bepalen we na raadpleging van onze sportieve partners welke onderdelen van het Uitvoeringsprogramma daar het best op aansluiten en of de prioritering daar op aangepast kan/moet worden.

Hoofdstuk 2

Visie en ambities: Over sportstad en beweegbeleid

De gemeenteraad van Zwijndrecht heeft in het raadsprogramma 2014-2018 het belang van sport onderkend en aangegeven te willen bezien op welke wijze sport andere beleidsterreinen kan aanvullen of versterken:

In samenwerking met partners (scholen en verenigingen) laat de gemeente de inwoners kennismaken met sport in de volle breedte, daarbij telkens weer bekijkend op welke wijze sport andere terreinen zoals onderwijs en welzijn kan aanvullen of versterken (bron: raadsprogramma 2014-2018).

In hetzelfde document onderstreept de gemeenteraad met de term "sportstad" het belang van een langetermijnvisie op sport:

*Nadrukkelijk positioneert de raad Zwijndrecht als een sportstad.
(bron: raadsprogramma 2014-2018)*

2.1 Visie: Zwijndrecht sportstad

Wat is een sportstad? Er bestaat geen vastgestelde beschrijving over wat die term inhoudt/omvat. Over het algemeen kan gesteld worden dat een gemeente die langs zeven Programmaliijnen (zie hoofdstuk 3) een compleet en samenhangend sportbeleid vormgeeft, waarmee het belang van een goed sportklimaat erkend wordt en dit concreet navolging krijgt, een sportstad genoemd kan worden. De gemeenten Rotterdam en Alkmaar zijn hiervan goede voorbeelden.

De gemeenteraad van Zwijndrecht heeft tijdens een oriëntatieavond op 29 september jl. geconcludeerd dat de basis voor een sportstad in Zwijndrecht voor een groot deel reeds aanwezig is. Zaak is nu de ingezette lijn door te trekken en te completeren; het concept sportstad wordt aan de hand van deze sportnota en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma samen met de (sportieve) partners de komende jaren doorontwikkeld. Tevens heeft de gemeenteraad aangegeven dat binnen het sportbeleid speciale aandacht uit zou moeten gaan naar een aantal specifieke doelgroepen die een extra sportieve impuls kunnen gebruiken: (oudere) jongeren, gehandicapten (mentaal en fysiek) en ouderen.

Beweegbeleid

Zwijndrecht realiseert zich het belang van bewegen. Bewegen is echter een maatschappelijke verantwoordelijkheid, dat zich uitstrekt over meerdere beleidsdomeinen. Uitgewerkt in het lokale sport- en gezondheidsbeleid wordt er invulling aan gegeven via WMO, Vivera en de aanstelling van combinatiefunctionarissen (Toppies). Ondanks de nauwe(re) banden met het sportieve middenveld (Platform Sport en Bewegen), reageert onze gemeente echter nog teveel ad-hoc op situaties in plaats van een proactief beweegbeleid te voeren.

In de komende periode willen wij nog meer gebruik maken van de deskundigheid van de sportieve partners door met hen regulier en vroegtijdig het gesprek aan te gaan en te betrekken bij de uitvoering van beleid op het gebied van sport en bewegen.

Met het oog op een dergelijk sportklimaat (en beweegklimaat) is het belangrijk, dat zowel sportverenigingen als gemeente oog hebben voor het maatschappelijk belang en het individuele belang van sport(verenigingen).

2.2 Ambities

Voor een deel zijn de uit de visie voortvloeiende ambities in de afgelopen jaren al aan de orde gekomen, maar zoals gemeenteraad in een oriëntatieavond reeds heeft geconstateerd, moet e.e.a. de komende jaren worden geborgd. Onveranderd blijven hiermee de Zwijndrechtse ambities in deze sportvisie:

- **Sport en participatie**

Verhoging van sportparticipatie in de Zwijndrechtse samenleving.

Uit overleg met het Platform Sport en Bewegen kwam naar voren dat een streefnorm van 63% van de inwoners van Zwijndrecht die (op enigerlei wijze) aan sportbeoefening doen, een goed uitgangspunt is om overeind te houden, aangezien dit voldoende ambitieus is, maar tegelijkertijd ook realistisch.

Immers, er zijn veel verschillende factoren die samenhangen met een hogere of lagere sportparticipatie. Factoren als opleidingsniveau, etniciteit, geslacht en leeftijd zijn veelal bepalende factoren voor de mate waarin mensen sporten en bewegen. Ook bieden, naast de gemeente, andere partijen een sport- en beweegaanbod in de stad aan en sporten en bewegen mensen ook zonder dat daar enige vorm van organisatie aan te pas komt (zoals wielrennen, hardlopen, skaten etc).

Daarom kan niet worden gesteld dat de gemeentelijke inzet één op één leidt tot een verhoging van de sportdeelname. De streefnorm van 63% sportparticipatie is daarmee niet alleen door en niet direct door de gemeente te beïnvloeden. Wel zet de gemeente in op het creëren van een aantal belangrijke randvoorwaarden en richt zij zich met maatregelen op de jeugd in het algemeen en op doelgroepen die nu niet of minder bewegen (gehandicapten, ouderen).

- **Sport en maatschappij**

Sport als instrument inzetten bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken op het gebied van gezondheid, deelname aan het maatschappelijk verkeer, onderwijs en veiligheid, etc.

Sportverenigingen zijn – als bewegingsexperts – geschikte partners op het gebied van bewegen op verschillende beleidsterrein binnen het bewegingsdomein. Zo kan aansluiting op het (voortgezet) onderwijs een belangrijke bijdrage leveren aan gezondheid, bijvoorbeeld in de strijd tegen het groeiend overgewicht. Hiermee is sport een heel belangrijk instrument om doelstellingen op het gebied van gezondheid, onderwijs, ontmoeting, recreatie, veiligheid en sociale cohesie te realiseren.

De kosten van sport zijn goed in beeld te brengen, de baten niet. Alleen de directe effecten van de sport zelf worden gemeten. Van de andere effecten die sport en bewegen in de samenleving genereren, is de informatie beperkt.

Wanneer de sport structureel als middel wordt ingezet om andere opgaven te realiseren, zullen de effecten van sport en bewegen voor de leefbaarheid in de wijken, economie, gezondheid, persoonlijke ontwikkeling, participatie etc. structureel gemeten moeten worden. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse voor de sport in Zwijndrecht is een te overwegen instrument.

Hoofdstuk 3

Zeven programmaliijnen

Uitwerken gestelde ambities

Zwijndrecht wil dat haar inwoners actief deel (kunnen) nemen aan sport. Natuurlijk ook om er plezier aan te beleven, maar ook om gezond gedrag te stimuleren. Voortdurend willen wij bekijken op welke wijze sport activiteiten en initiatieven op andere beleidsterreinen kan versterken of aanvullen.

Hierbij is van belang om bestaande structuren, indien mogelijk, (nog) beter te verbinden en waar nodig ontbrekende schakels toe te voegen langs zeven programmaliijnen:

1. Netwerkvorming en professionalisering
2. Talentontwikkeling & Topsport
3. Recreatie- en bedrijvensport
4. Sportaanbod
5. Maatschappelijk rol van sport
6. (Top)sportevenementen
7. Sportaccommodaties en –voorzieningen

3.1 Netwerkvorming en professionalisering

Realiseren van een beweeggemeente is een verantwoordelijkheid van iedereen. Wij kunnen dit niet alleen. Sterke maatschappelijke partners zijn nodig om de nodige slagkracht te krijgen.

Platform Sport en Bewegen

Graag willen wij de aanwezige kennis inzake sport en bewegen binnen het Platform Sport en Bewegen faciliteren, ontsluiten en waar nodig professionaliseren om deze nog meer te betrekken bij de besluitvorming over sport gerelateerde ontwikkelingen en activiteiten binnen de grenzen van de sport en – waar mogelijk – óver de grenzen van de sport, bij andere maatschappelijke opgaven. Het vraagt een inspanning van de leden van het Platform Sport en Bewegen, maar ook van de gemeentelijke organisatie vraagt het een grotere bewustwording van de maatschappelijk bijdrage van sport in het bewegingsdomein.

Sportverenigingen vormen binnen het gemeentelijke sportbeleid, als startpunt, een bron van kennis en een deskundig gesprekspartner om gemeentelijke doelstellingen te realiseren. In dit verband vormt het Zwijndrechts Platform Sport en Bewegen een meerwaarde. Onze gemeente kan rechtstreeks met alle sportverenigingen van gedachten wisselen, terwijl sportverenigingen eveneens hun standpunten, zoals ook is gebeurd in de totstandkoming van dit sportbeleid, naar voren brengen. Ook het ter hand nemen van het Uitvoeringsprogramma Sport, gaan we, via het Platform Sport&Bewegen, graag aan in nauwe samenwerking met de verenigingen.

Hierbij realiseren wij ons, dat de sport- en bewegingsmarkt breder is geworden. In toenemende mate zullen sport, recreatie en bewegingsactiviteiten zich de komende jaren met elkaar vermengen.

In overleg met het Platform Sport en Bewegen willen wij onderzoeken in hoeverre het 'alternatieve (sport)aanbod' (bijvoorbeeld commerciële partners) moet worden gefaciliteerd en/of betrokken moet worden bij het gemeentelijk sport- en beweegbeleid.

Om inzicht te krijgen in de (getalsmatige) omvang van dit alternatieve/commerciële sportaanbod, en de mogelijkheden in kaart te brengen die samenwerking biedt, zal het contact met deze aanbieders worden gezocht.

Toppies en Matties

Sinds 2013 zijn op basis van de regeling Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur in Zwijndrecht sport- en cultuurcoaches werkzaam – Toppies voor het basisonderwijs en Matties voor het voortgezet onderwijs – met als doel:

- beter afgestemd en gevarieerder activiteitenaanbod realiseren om sport- en cultuurparticipatie onder jongeren (0-18 jaar) te stimuleren
- bevorderen dat sportverenigingen ondernemend en wijkgericht werken en bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken
- verenigingsondersteuning mogelijk maken van het aanbieden van een beweegaanbod in de wijken en/of op de brede school en andere gebieden.

Uitvoering van hun aanpak " Samen Top" heeft in de afgelopen jaren tot goede resultaten geleid. In 2015 zijn de coaches uitgebreid met Vivera buurtsportcoaches en Hooge Nesse coaches. Hiermee willen wij – samen met sportverenigingen – volwassenen in de wijken te stimuleren om meer te bewegen. Zij werken nauw samen met de Vivera wijkteams. Voor wat betreft Hooge Nesse en het buitengebied bieden zij een programma van sport-, bewegings- en gezonde leefstijlactiviteiten aan.

Graag willen wij hun deskundigheid nog meer inzetten om sport nog meer positie te geven in het bewegingsdomein. Daarnaast zien wij voor hun een belangrijke rol weggelegd in het bereiken van verschillende doelgroepen in onze samenleving.

Een separaat raadsvoorstel omtrent continuering en (co)financiering van de combinatiefunctionarissen volgt dit voorjaar.

Partners aangrenzende beleidsterreinen

Wij willen sport laten aansluiten op andere beleidsterreinen en waar nodig faciliteren om een `kruisbestuiving` te bewerkstelligen enerzijds om het Zwijndrechtse sportleven te versterken en anderzijds om het preventieve veld rondom zorg, welzijn en gezondheid te versterken.

Aansluiting van sport op het (voortgezet) onderwijs heeft hierbij prioriteit, omdat dit een belangrijke bijdrage leveren aan de strijd tegen het groeiend overgewicht.

Naast – wellicht voor de hand liggende terreinen als jeugd, WMO, gezondheid, zorg en welzijn, onderwijs - kan sport ook een rol van betekenis spelen in de inrichting (of gebruik) van de openbare ruimte. Aanwezige kennis kan worden ingezet om de leefbaarheid in wijken te bevorderen. Denk in dit verband aan het speelruimtebeleid, voetbalkooien, etc.

Gemeente

Wij willen sport positioneren in onze samenleving als recreatieve voorziening én als onmisbare schakel in het preventieve veld van zorg, welzijn en gezondheid. De gemeente heeft hierin een samenbindende, enthousiasmerende en faciliterende rol.

Vanzelfsprekend blijft de gemeente verantwoordelijk voor uiteindelijke besluitvorming over sport gerelateerde onderwerpen, waarbij in de afwegingen financiële middelen onverminderd een belangrijke rol blijven spelen. Om de afwegingen op een goede wijze te kunnen maken is de kennis van sterke maatschappelijke partners onmisbaar.

3.2 Talentontwikkeling & Topsport

Sport is een belangrijk doel op zich, omdat veel van onze inwoners er plezier aan beleven en wij hen graag voldoende keuzemogelijkheden willen bieden. Onverminderd geven wij prioriteit aan breedtesport. Desondanks hebben wij oog voor de voorbeeldwerking, die uitgaat van topsport en talentontwikkeling met bijbehorende positieve effecten op

breedtesport en het bewegingsdomein. In deze rol fungeren topsporters als rolmodellen voor onze inwoners, in het bijzonder voor onze jeugd.

Topsport wordt landelijk georganiseerd door NOC*NSF, waarbij topsporters gebruik maken van trainingsfaciliteiten in grote steden (in ons geval Dordrecht en Rotterdam). Ook binnen de gemeentegrenzen beschikken we reeds over een (via de KNGU) door NOC*NSF erkend Talenten OpleidingsCentrum op het gebied van turnen.

Waar mogelijk willen we topsport en talentenontwikkeling in Zwijndrecht verder stimuleren, maar altijd in relatie tot onze eerste prioriteit: stimulering van breedtesport in relatie tot onze doelstellingen in het bewegingsdomein.

3.3 Recreatie- en bedrijvensport

Ondanks het belang van sportverenigingen in onze samenleving is een landelijke trend zichtbaar naar individueel sporten zonder verplichtingen. Dit heeft geleid tot een toename van commerciële sportactiviteiten, maar ook tot individueel (ongeorganiseerd) sporten, korte termijnverbindingen (loopgroep) en sporten binnen het bedrijf waarin men werkzaam is. Vooralnog voltrekken deze ontwikkelingen zich buiten de invloedsfeer van ons sportbeleid én de georganiseerde sportaanbieders.

In welke verband ook – georganiseerd of ongeorganiseerd – blijft bewegen belangrijk, terwijl het daarnaast in buurten en wijken een enorm potentieel biedt voor het leggen van sociale contacten en het bevorderen van sociale cohesie.

In de inrichting van de openbare ruimte zal – in toenemende mate – hiermee rekening (moeten) worden gehouden; buurten en wijken (moeten) worden voorzien van een "kleinschalig" sportinfrastructuur (bijvoorbeeld trapveldjes, pleintjes, wandelpaden). Ook stedelijke sportvoorzieningen zoals voetbalkooien zijn in dit verband van belang. Voorbeelden hiervan zijn (binnenkort) te vinden in het Develpark en de Hooge Nesse. In het Raadsprogramma 2014 – 2018 staat hierover:

'(...) Verder wordt gewerkt aan het project Bewegen in het Groen. Gezond bewegen in het groen levert winst op voor de inwoner en maakt zorgkosten lager: bewegen en verblijven in het groen levert voor zowel oud als jong een betere vitaliteit en gezondheid op, wat de maatschappelijke lasten voor zorg en welzijn zal verlagen. Daarom realiseert de gemeente meer groen binnen en buiten de stad en ontwikkelt maatregelen en programma's om het bewegingsaanbod in het groen te versterken.'

Vanzelfsprekend voorziet ons speelruimteplan reeds in een deel van deze behoefte, maar waar mogelijk willen wij aanwezige kennis van onze sportieve partners ontsluiten bij de inrichting van openbare ruimte op het gebied van sport en beweging. Hierbij willen wij de dialoog van het Platform Sport en Bewegen met maatschappelijke partners op andere beleidsterreinen (bijvoorbeeld DIVERZ) bevorderen om sportieve activiteiten te ontplooiën in buurt en wijk.

In toenemende mate wordt sport, bewegen en gezondheid gestimuleerd door werkgevers. Onder het motto "gezonde werknemers zijn nooit ziek" wordt het belang van sport onderkend door het verstrekken van gunstige(re) regelingen van sportscholen en het organiseren en deelname van sportevenementen. Graag willen wij onderzoeken op welke wijze een aansluiting kan worden gerealiseerd met onze sportieve partners.

3.4 Sportaanbod

Wij willen onze inwoners in staat stellen om te bewegen op een manier zoveel mogelijk aansluitend op hun mogelijkheden en persoonlijke omstandigheden. Dit willen wij tot uitdrukking brengen in ons sportaanbod door zoveel mogelijke alle (doel)groepen in onze samenleving te faciliteren.

Specifieke aandacht gaat hierbij echter uit naar de doelgroepen (oudere) jeugd, gehandicapten (fysiek, danwel mentaal) en ouderen. In het Raadsprogramma 2014 – 2018 staat dit als volgt omschreven:

'Binnen het Wmo beleid moet de gemeente, ook vanwege de wettelijke verplichtingen, specifiek aandacht besteden aan de doelgroep ouderen. De raad bewaakt dat het beleid zich richt op onder andere preventieve ouderengezondheidszorg en het bestrijden van sociaal isolement. Daarnaast wil de raad de kracht, kennis en kunde van de senioren in Zwijndrecht verzilveren. De raad vindt het belangrijk dat ouderen langer mobiel blijven.'

Ondersteuning van breedtesport blijft onze eerste prioriteit. Al is wel is een nadere definiëring op zijn plaats. In 1999 omschreef de staatssecretaris van Volksgezondheid, welzijn en sport het begrip breedtesport als volgt:

Breedtesport kent vele verschijningsvormen zoals recreatieve sportbeoefening in ongeorganiseerd en georganiseerd verband in en buiten de sportsector en de vele competitieve vormen op lokaal, regionaal en nationaal niveau veelal onder verantwoordelijkheid van de landelijke sportorganisaties.

Los van deze omschrijving, bestaan er nog andere definities:

- *Sport die door alle lagen van de bevolking beoefend kan worden op amateurbasis*
- *Alle sporten behalve topsport.*
- *Alle traditionele volksporten.*

Alle omschrijvingen ondersteunen een basisgedachte, dat in principe alle sporten een plaats moeten krijgen in het sportaanbod van een gemeente. Aan (gemeentelijke) ondersteuning echter van alle sporten zitten een aantal beperkingen op financieel en ruimtelijk opzicht. In samenwerking met het Platform Sport en Bewegen is geconcludeerd dat het huidige aanbod van sporten binnen Zwijndrecht compleet is en dat daarop gefocust zou moeten worden voor wat betreft het kwalitatief verder versterken er van (accommodaties, programmering etc.). Wanneer zich 'nieuwe' sporten willen vestigen binnen de gemeente, zou in samenwerking met het Platform Sport en Bewegen periodiek gekeken kunnen worden of deze zouden moeten/kunnen worden opgenomen in de 'sport-basisinfrastructuur'.

Inzake het sportaanbod streven wij naar een kwalitatieve groei van het Zwijndrechtse sportieve leven en zetten in op sterke sportieve partners om deze groei te bewerkstelligen. Sterkte en/of zwakte van een sport of sportvereniging is lastig te bepalen en dient situationeel te worden bepaald. In de beoordeling spelen de volgende begrippen een belangrijke rol:

- doelstellingen vastgelegd in verenigingsplan;
- maatschappelijke bijdrage;
- aansluiting met gemeentelijke doelstellingen;

- financiële levensvatbaarheid;
- ledental;
- geografische- en huisvestingsaspecten
- samenlevingsgerichtheid

Waar nodig (en mogelijk) willen wij – mits passend in ons beleid – maatregelen treffen om verenigingen te versterken. Wanneer een dergelijk situatie zich voordoet, dient maatwerk te worden toegepast variërend van individueel maatwerk tot collectief maatwerk (bijvoorbeeld fusie, omnivereniging). We staan open voor de positieve effecten van "sporten op niveau" op de sport en het bewegen in Zwijndrecht.

Afhankelijk van deze effecten en de "sterkte" van de sportvereniging onderzoeken we de consequenties ervan op ons sportaanbod, accommodatiebeleid en (sport)subsidiëring.

3.5 Maatschappelijke rol van sport

Sport is meer dan bewegen of de som van alle sporten. Het is een sociaal gebeuren, dat bewegen (sport), gezondheid en sociaal met elkaar verbindt. Hiermee is sport bij uitstek een instrument om mensen van jong tot oud te laten meedoen in onze samenleving. Hiermee verschuift het klassieke beeld van een sportvereniging als vereniging voor personen die eenzelfde sport beoefenen naar een vereniging, die hun kernactiviteiten uitvoeren in een maatschappelijke context.

Jeugd

Voor een gezonde geest in een gezond lichaam wordt in de jeugd een basis gelegd. Als gemeente willen wij bewerkstelligen, dat zware jeugdzorg minder nodig wordt. Sport kan hierin bijdragen met het bieden van een veilige omgeving, waarin onze jeugd leert omgaan met tegenslagen. Dit benadrukt belang van een goede jeugdafdeling, waarin de sportvereniging deze opvoedkundige en sociale taak kan uitoefenen. In samenwerking met onderwijs en jongerenwerk kan sport op deze wijze een belangrijke signaleringfunctie vervullen in de jeugdzorg. De wijze waarop, wat dit vraagt van de verenigingen en hoe de gemeente hierbij kan ondersteunen, vullen we graag verder in met de verenigingen en betrokken maatschappelijke partners.

Ouderen

De meerwaarde van sport voor ouderen is evident. Sportverenigingen kunnen hen een omgeving bieden, waarbinnen op natuurlijke wijze sociale contacten mogelijk zijn. Enerzijds door actieve deelname aan sportactiviteiten, anderzijds in het verrichten van vrijwilligerswerk (t.b.v. de sportvereniging). Fifty-fit is hiervan een goed voorbeeld, evenals de 'beweegcoach' die onlangs is aangesteld.

Overig

Naast jeugd en ouderen zijn in onze samenleving nog meer (doel)groepen denkbaar, waarvoor sport van betekenis kan zijn. In dit verband kan worden gedacht aan allochtonen, mensen met een verstandelijke beperking, mensen met overgewicht, etc.

Wij willen invulling geven aan het begrip maatschappelijk betrokken sportvereniging en onderzoeken op welke wijze wij deze verenigingen kunnen faciliteren met ons subsidie- en vrijwilligersbeleid. Samen met "sterke" sportverenigingen willen wij onderzoeken op welke wijze zij een bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijke vraagstukken zonder de sportieve belangen uit het oog te verliezen.

Het is hierbij onze intentie om oude en nieuwe verbindingen van sport en maatschappelijke instellingen (op het gebied van zorg, welzijn, arbeid, etc.) te stimuleren, waarbij wij nadrukkelijk de combinatiefunctionarissen willen betrekken in het onderscheiden en bereiken van de verschillende doelgroepen.

3.6 Sportevenementen

Sportevenementen dragen in hoge mate bij aan het sportklimaat. Zij inspireren en stimuleren mensen om te bewegen. Tegelijkertijd draagt het ook bij aan de aantrekkingskracht van onze gemeente. Een voorbeeld hiervan zijn de Koningsspelen, die om het jaar grootschalig worden georganiseerd en waar (bijna) alle scholen en sportverenigingen binnen Zwijndrecht bij betrokken zijn. Een goed voorbeeld ook van de versterking/kruisbestuiving tussen het onderwijs en de sport.

Onze gemeente organiseert in principe zelf geen evenementen, maar wil graag – waar het kan – sportieve initiatieven en evenementen stimuleren en ondersteunen. Hiermee sluiten wij aan bij de uitgangspunten van ons evenementenbeleid, waarin onze evenementencoördinator een belangrijke rol heeft in het wegnemen van barrières en mate van ondersteuning.

In overleg met de sportverenigingen wordt verder in kaart gebracht waaruit die ondersteuning concreet kan bestaan, welke barrières verenigingen tegenaan lopen bij het organiseren van sportevenementen en hoe deze te slechten.

3.7 Sportaccommodaties en -voorzieningen

Voor sport en bewegen is een goede infrastructuur noodzakelijk. In ons sport- en beweegbeleid streven wij naar goede voorzieningen voor zowel georganiseerde als ongeorganiseerde sporters.

Ondersteuning van sport en bewegen met een goede infrastructuur is niet eenvoudig. Niet in de laatste plaats vanwege de benodigde financiële middelen. Voor onderhoud en aanleg van goede sportinfrastructuur zijn immers substantiële investeringen noodzakelijk.

In een separate notitie inzake sportaccommodatiebeleid willen wij de basis leggen voor een goede Zwijndrechtse infrastructuur om een groei van sport en bewegen te bewerkstelligen.

In dit sportaccommodatiebeleid zijn belangrijke uitgangspunten voor wat betreft de georganiseerde sport:

- ondersteuning breedtesport;
- ondersteuning sterke verenigingen;
- optimale benutting capaciteit;
- multifunctioneel gebruik;
- kostenbeheersing (juiste verhouding tarieven/kosten);
- continuïteit onderhoud op lange termijn;
- integratie aangrenzende beleidsterreinen (BSO, Onderwijs, WMO);

Hoofdstuk 4 Realisatie

4.1 Sturingsmogelijkheden

Onze gemeente heeft op het gebied van sport een samenbindende, enthousiasmerende faciliterende rol en ligt de uitvoering bij onze sportieve partners. Middels ons accommodatie-, subsidie- en vrijwilligersbeleid willen wij sport in Zwijndrecht stimuleren als doel en als instrument (middel tot).

Subsidiebeleid

Verenigingen hebben de mogelijkheid om subsidie krijgen voor jeugdleden. Sportverenigingen gebruiken deze (vaak) om hun vereniging in stand te houden en activiteiten uit te voeren. Onverminderd blijven wij met deze subsidies sportverenigingen stimuleren of andere partijen, die via sport andere maatschappelijke doelen proberen te bereiken. Een voorbeeld hiervan is de bestaande subsidie om ouderen te stimuleren tot sport en bewegen (bijv. fifty fit).

Daarnaast willen wij de komende jaren invulling geven aan het begrip "maatschappelijk betrokken verenging" en erop aansluiten met ons subsidiebeleid. Hiermee willen wij sturen op samenwerking tussen uitvoerende partijen.

Dit kan een "horizontale" samenwerking betreffen tussen sportverenigingen onderling, omdat gezamenlijke inzet meer oplevert dan een individuele aanpak (bijvoorbeeld bij ledenadministratie, promotie, huur van accommodaties). Achterliggende gedachte hierbij is, dat sport – als doel en als instrument – gebaat is bij sterke verenigingen. Ook kan het een "verticale" samenwerking betreffen met andere partijen (bijvoorbeeld onderwijs).

In sommige gevallen zullen wij hierbij de regierol nemen.

Vrijwilligersbeleid

Sport is onlosmakelijk verbonden met vrijwilligers. Vrijwilligers zijn onmisbaar in het verenigingsleven (kantine, onderhoud, organiseren, bestuur, etc.). Aan de andere kant heeft sport vrijwilligers veel te bieden op sociaal vlak, wat weer bijdraagt aan maatschappelijke doelen in het kader van ontmoeting (WMO). Graag willen wij verenigingen faciliteren met ons vrijwilligersbeleid om sport te ondersteunen.

Voorwaarde daarbij is inzichtelijk te maken wat de vraag vanuit verenigingen rondom de inzet van vrijwilligers precies is: waar is qua vrijwilligerswerk behoefte aan? Vervolgens kan gekeken worden wat de beste wijze is om de gevraagde vrijwilligers ook daadwerkelijk te vinden, te 'matchen' aan de verenigingen. Een voorbeeld hiervan is de vacaturebank 'www.zwijndrechtvoorelkaar.nl'.

Accommodatiebeleid

Nadrukkelijk blijven wij sport faciliteren met kwalitatief hoogwaardige accommodaties, waarbij wij maatschappelijke (niet marktconforme) tarieven hanteren voor de huur (indirecte subsidie).

Wij zien de sportinfrastructuur als een stuk gereedschap van sport, dat ons mogelijkheden biedt om te sturen om onze maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

In hoofdstuk 3 (Programmaliijnen) is het belang van een goede sportinfrastructuur aangegeven, waarbij ruimte en beschikbare (financiële) middelen beperkende factoren zijn.

4.2 Uitvoeringsprogramma (2016 - 2020)

Het Uitvoeringsprogramma wordt gerangschikt langs de in het sportbeleid geformuleerde zeven programmalijnen, waar wij de komende jaren, in nauwe samenwerking met de verenigingen via het Platform Sport en Bewegen, aan willen werken.

Wij willen het Uitvoeringsprogramma minimaal jaarlijks in samenwerking met het Platform Sport en Bewegen evalueren en zo nodig aanpassen/andere accenten leggen die aansluiten bij de uitdagingen op het gebied van sport die op dat moment actueel zijn. Het Uitvoeringsprogramma zal worden opgenomen in het bredere Uitvoeringsprogramma Sport, Onderwijs, Cultuur (SOC).

Uiteindelijk moeten de maatregelen op het gebied van sport en bewegen leiden tot een bijdrage in het realiseren van de in het raadsprogramma benoemde doelstellingen, zoals lagere maatschappelijke lasten voor zorg en welzijn door betere vitaliteit en gezondheid, het bestrijden van sociaal isolement (bij ouderen), versterking van sociale relaties, en bevordering van (langduriger) zelfstandigheid van inwoners.

1. Netwerkvorming & professionalisering (*Ad in samenwerking met sportplatform*)

1. Doorontwikkelen van het Platform Sport en Bewegen door:
  - betrekken van aanbieders uit het alternatieve sportaanbod;
  - realiseren van "betere" aansluiting van sport met verwante beleidsterreinen in het bewegingsdomein (Onderwijs, WMO, Jeugd, Gezondheid);
  - betrekken (vroegtijdiger) bij ontwikkelingen in het bewegingsdomein (zowel op het terrein van sport als aanverwante beleidsdomeinen).
2. Inzetten deskundigheid van sportcoaches (Toppies & Matties):
  - om sport (en Platform Sport en Bewegen) meer positie te geven in het bewegingsdomein om zo een betere aansluiting te realiseren met aanverwante beleidsdomeinen;
  - om doorlooptlijnen te realiseren van sport met aanverwante beleidsterreinen (jeugd, gezondheid, JOGG, etc.) om het preventieve veld rondom zorg, welzijn en gezondheid te versterken.
3. het belang van sport onder de aandacht brengen in alle geledingen van de gemeentelijke organisatie.

2. Talentontwikkeling & Topsport

1. In beeld brengen van de (positieve) effecten en consequenties van talentontwikkeling/topsport op breedtesport en waar mogelijk of nodig) faciliteren in het bewegingsdomein;
2. Aansluiting zoeken met topsportfaciliteiten/-organisaties in onze regio;
3. In samenwerking met onze sportverenigingen ontwikkelen van sterke jeugdafdelingen.

3. Recreatie- en bedrijvensport

1. Aanwezige kennis en kunde van sportverenigingen ontsluiten bij de inrichting van de openbare ruimte (bijv. wandelroutes, speelruimteplan, voetbalkooien);
2. Realiseren van een goede aansluiting van sport en bedrijfsleven, waarbij bijvoorbeeld werknemers kunnen sporten tegen gereduceerd tarief bij sportverenigingen.

4. Sportaanbod

Zwijndrecht streeft naar een breed sportaanbod, waarbij de komende jaren de nadruk ligt op kwaliteit boven kwantiteit. Hieraan willen wij invulling aan geven door:

1. - Mogelijkheden onderzoeken van een omnivereniging Balkestein;
- Mogelijkheden onderzoeken van intensievere onderlinge samenwerking van sportverenigingen;
- Ontwikkelen van een afwegingskader om te komen tot een sterke verenigingen.
2. Continueren/uitbouwen van jaarlijkse profileermomenten voor sportverenigingen;
3. Stimuleren van sporten voor verschillende doelgroepen in samenwerking met sportcoaches en Platform Sport en Bewegen;
4. Stimuleren van aangepast sporten in samenwerking met sportcoaches en Platform Sport en Bewegen;
5. Ontwikkelen van een digitaal platform waar alle sportmogelijkheden in Zwijndrecht in beeld worden gebracht zowel voor inwoners als sportverenigingen.

5. Maatschappelijk rol van sport

1. In samenwerking met Platform Sport en Bewegen en sportcoaches willen wij alle doelgroepen in beeld brengen en bereiken.
2. Invulling geven aan het begrip maatschappelijk betrokken (sport)vereniging (afwegingskader). Onderzoeken op welke wijze dergelijke verenigingen kunnen ondersteunen om hun rol in te nemen in het bewegingsdomein. Hierbij kan worden gedacht aan eigentijdse subsidies.
3. Faciliteren van een kruisbestuiving van sport met aanverwante beleidsterreinen (Jeugd, WMO, gezondheid) in het bewegingsdomein. Aansluiting van sport op het (voortgezet) onderwijs heeft hierbij prioriteit, omdat dit een belangrijke bijdrage leveren aan de strijd tegen het groeiend overgewicht en bestrijding van jeugdoverlast.
4. Onderzoeken in hoeverre de aanwezige (sport)accommodaties efficiënter kunnen worden gebruikt (bezettingsgraad), mede in het kader van de WMO: doorontwikkelen van het 'open-club-principe'

5. Overlast gevende jongeren uitdaging laten vinden in sport in de wijk en in georganiseerd verband.
6. Bestendiging relatie uitvoerende partners buurt/ sport/ onderwijs
Betekenis van sport onderzoeken bij de inrichting (of gebruik) van de openbare ruimte, waarbij de aanwezige kennis kan worden ingezet om de leefbaarheid in de wijken te bevorderen. Denk in dit verband aan het speelruimtebeleid, voetbalkooien, etc.

6. (Top)sportevenementen

Nadrukkelijk willen wij sportevenementen in Zwijndrecht mede mogelijk maken/faciliteren. Hierbij willen wij aansluiting zoeken bij het bestaande evenementenbeleid van Zwijndrecht.

7. Sportaccommodaties en –voorzieningen

Realiseren van een separaat sportaccommodatiebeleid met bijbehorend uitvoeringsprogramma

4.3 Financiën

Bestaande budgetten

➤ Jeugdsubsidie sportverenigingen	€ 107.933,--
➤ Jeugdkadervorming sport- en jeugdverenigingen	€ 7.019,--
➤ Sportoverdag	€ 6.287,--
➤ Incidentele sportsubsidies (toernooien en evenementen)	€ 8.113,--
➤ Sportstimulering	€ 10.000,--

Realisatie Uitvoeringsprogramma

Realisatie van het Uitvoeringsprogramma zal plaatsvinden binnen de reeds bestaande formatie (3 fte) en budgetten. Dit sluit aan op de in de vigerende sportnota geformuleerde inzet vanuit de gemeente:

1. Voorwaarden scheppen
2. Ondersteunen
3. Regisseren en stimuleren

1. Voorwaarden scheppen

Wij zijn verantwoordelijk voor de realisatie en het beheer van onze sportaccommodaties en speelterreinen. Om een sportevenement te mogen organiseren, heeft de organisator een vergunning nodig. Deze wordt door de gemeente afgegeven.

2. Ondersteunen

Wij hebben een aantal structurele subsidiemogelijkheden waarvoor sportverenigingen in aanmerking kunnen komen. Verenigingen kunnen bijvoorbeeld subsidie krijgen voor het lidmaatschap van hun jeugdleden. Deze financiële bijdrage wordt door sportverenigingen vaak gebruikt om de vereniging in stand te houden en activiteiten uit te voeren.

Wij willen verenigingen ook gaan ondersteunen door vaker en beter gericht over sport(activiteiten) te communiceren.

3. Regisseren en stimuleren

Wij nemen gericht actie vanuit het maatschappelijk belang.

Wij stimuleren met een aantal subsidies dat sportverenigingen of andere partijen via sport andere maatschappelijke doelen proberen te bereiken. Een voorbeeld is de subsidie om ouderen te stimuleren tot sport en bewegen (fifty fit).

Bovendien willen wij meer gaan sturen op samenwerking tussen de uitvoerende partijen. Dit is wenselijk wanneer een gezamenlijke inzet meer oplevert dan individuele aanpakken (bijvoorbeeld bij ledenadministratie, reclame, huur van accommodaties). In sommige gevallen zullen wij hierbij de regierol nemen.